

Energidepartementet

postmottak@ed.dep.no

Deres referanse

25/82-

Vår referanse

2025/8

Saksbehandler

Dag Vongraven

Dato

24.02.2025

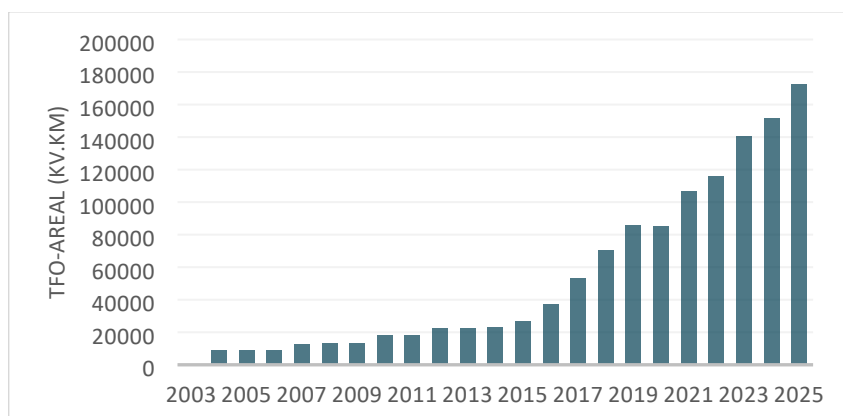
Høringsuttalelse – Tildeling av forhåndsdefinerte områder (TFO) 2025

Vi viser til høringsbrev fra Energidepartementet datert 14.01.2025 hvor det bes om kommentarer til utvidelse av arealer for Tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO). Forslaget til utvidelser gjelder 68 blokker i Barentshavet og åtte blokker i Norskehavet. Norsk Polarinstitutt kommenterer de forslagene som gjelder Barentshavet.

I høringsrunden bes det kun om «innspill knyttet til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsaktivitet etter at forvaltningsplan ble behandlet i Stortinget i 2024». Norsk Polarinstitutt vil likevel, som ved tidligere uttalelser, repetere enkelte argumenter vi mener er svært relevante i forbindelse med TFO-ordningen og de foreslåtte arealutvidelsene.

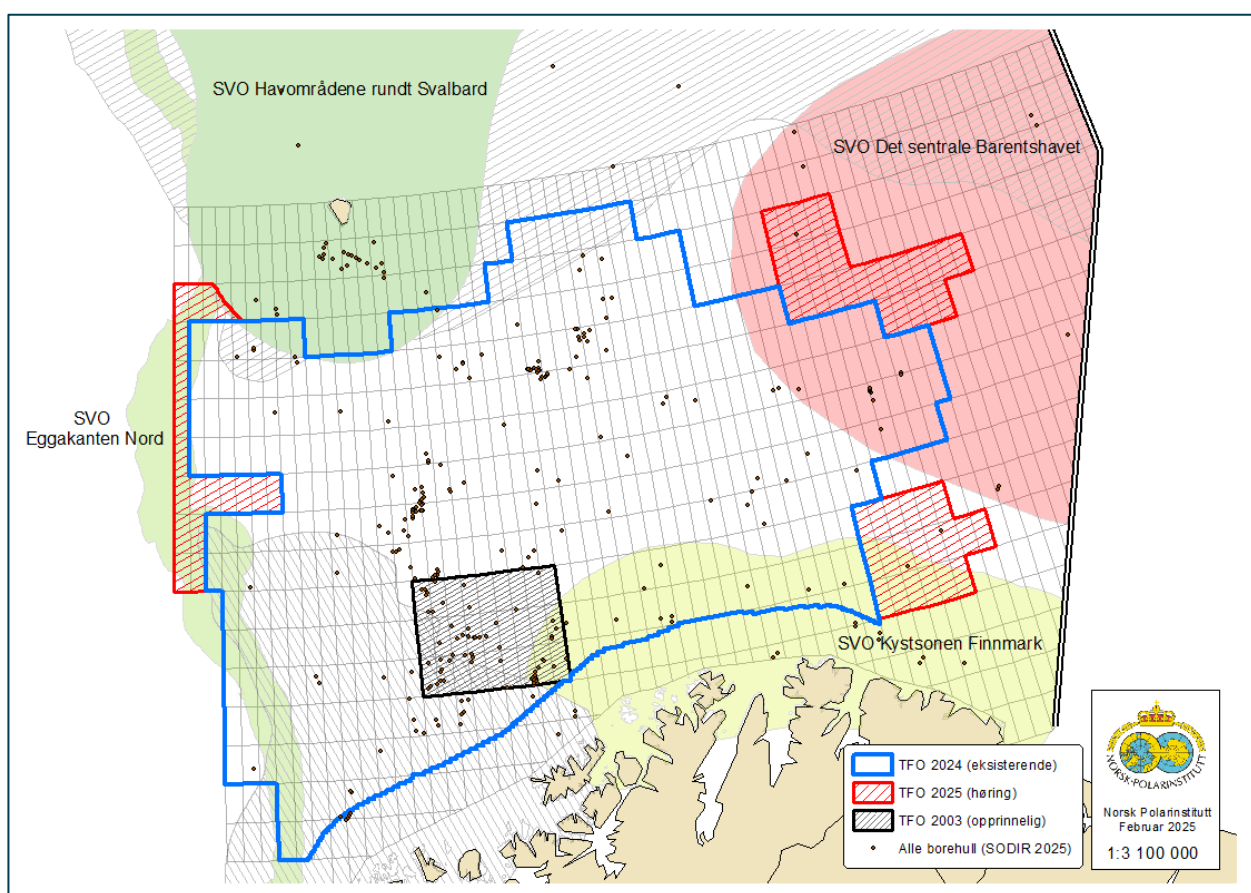
Omfanget av TFO i Barentshavet

Det totale arealet på TFO i Barentshavet vil være på 172 468 km² hvis alt foreslått areal blir inkludert i eksisterende TFO. Dette er en økning på 21 205 km² siden 2024, og det totale TFO-arealet i Barentshavet vil da være 60.5% av alt åpnet areal i Barentshavet (figur 1).

Figur 1 Utviklingen av TFO i Barentshavet (km²) siden ordningen ble etablert i 2004 (kilde: Sjøkeldirektoratet).

Norsk Polarinstitutt har i tidligere høringsuttalelser etterspurt kriterier for hva som legges i begrepene kjent geologi og eksisterende infrastruktur, som er kriteriene for såkalte modne områder¹, uten at dette er blitt forklart. I henhold til Sjøkeldirektoratets database pr. 30.01.2025 så finnes det ingen borehull i det foreslåtte utvidelsen i vest, ett i foreslått utvidelse i nordøst (7329/3-U-1) og to borehull i den foreslåtte utvidelsen i sørøst (7131/4-1 og 7130/4-1). Det er derfor vanskelig å forstå at disse områdene skal ha eksisterende og godt utbygd infrastruktur. I stortingsmeldingen fra 2004 slås det også fast at «*infrastrukturen på modne felt har en begrenset levetid*» (s. 7). De tre borehullene nevnt ovenfor ble avsluttet i hhv 1998, 2005 og 2015, så eventuell eksisterende infrastruktur er 10-30 år gammel. Norsk Polarinstitutt har ikke kunnskap om hva som legges i begrepet «begrenset levetid», men 10-30 år synes for oss å være relativt gammelt.

Figur 2 Kartet viser opprinnelig TFO, eksisterende TFO og foreslåtte utvidelser, samt SVO-er og alle eksisterende og historiske borehull i Sjøkeldirektoratets database pr. 31.01.2025.

¹ Olje- og energidepartementet. 2004. Meld. St. 38 - Om petroleumsvirksomheten.

Særlig verdifulle områder (SVO)

Siden høringen av forrige TFO-runde i mars 2024, har de nye og utvidete SVO-ene for norske havområder, foreslått i 2021², blitt vedtatt³, dette på tross av noe uenighet mellom faginstansene i forarbeidene til stortingsmeldingen⁴.

Av de 68 foreslåtte blokkene ligger 56 helt eller delvis innenfor SVO-er (se figur 2). I vest ligger 16 av 20 blokker innenfor SVO Eggakanten nord, i nordøst ligger samtlige 28 blokker innenfor SVO Det sentrale Barentshavet og i sørøst ligger 12 av 20 blokker helt eller delvis innenfor SVO Kystsonen Finnmark.

I kunnskapsgrunnlaget for SVO-er i norske havområder står følgende: «*Betegnelsen SVO gir ikke direkte virkninger i form av begrensninger for næringsaktivitet, men signaliserer viktigheten av å vise særlig aktsomhet i disse områdene*». Vi viser til SVO-rapporten² fra 2021 og stortingsmeldingen³ for beskrivelser av miljøverdiene i de tre berørte SVO-ene.

Vi understreker også at det i stortingsmeldingen³ (s. 166) gis føringer for petroleumsvirksomhet innenfor SVO-er. I det foreslåtte utvidete TFO-arealet i sørøst, som ligger innenfor SVO Kystsonen Finnmark, er det ikke tillatt med leteboring i oljeførende lag i perioden 1. mars – 31. august, og i det foreslåtte utvidete TFO-arealet i nordøst, som helt ligger innenfor SVO Det sentrale Barentshavet, er det ikke tillatt med leteboring i oljeførende lag i perioden 1. oktober – 1. januar.

Sjøfugl

Sjøfuglprogrammene SEAPOP og SEATRACK har generert store mengder informasjon om sjøfuglenes områdebruk gjennom hele året gjennom innovativ bruk av ny teknologi. Det finnes nå tydelig og sterk dokumentasjon på viktigheten av store deler av Barentshavet for store sjøfuglbestander som hekker i norske territorier. Ikke minst gjelder dette arealene øst i

Barentshavet, som nå er inkludert i SVO Det sentrale Barentshavet.

Siden 2024 foreligger det ingen vesentlig ny kunnskap fra noen av disse programmene om sjøfuglenes arealbruk gjennom året som er relevant for disse nye TFO-arealene. SEATRACK varsler imidlertid en sårbarhetsanalyse for sjøfugl i forhold til oljevirksomhet med utgangspunkt i data fra SEATRACK, som er planlagt slutført i løpet av 2025.

TFO gir uklare konsekvenser for miljørisiko

Vi gjentar vår vurdering fra forrige TFO-runde:

«Norsk Polarinstitutt vurdering er at den forenkling av konsesjonssystemet som TFO-ordningen representerer kan få direkte uheldige følger for miljøet i disse områdene gjennom utbygging på feil premisser, og gjør regulering av petroleumsaktivitet fra miljøhensyn enda mer utfordrende. Dette bygger på de utfordringene vi har vist til ovenfor, samt til det faktum

² Eriksen, E. et al. 2021. Særlig verdifulle og sårbare områder (SVO) i norske havområder – miljøverdi. Rapport fra Havforskningen nr. 2021-26, 308 s.

³ Klima- og miljødepartementet. 2024. Meld. St. 21 – Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområder – Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerak.

⁴ Faglig forum for norske havområder. 2023. Faggrunnlag for helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder - hovedrapport 2019-2023. Rapport M-2524, jf side 151.

at de forutsetninger som er sagt skal ligge til grunn for TFO-ordningen ikke er fulgt opp, og heller ikke er transparent for andre enn etaten som tildeler områdene.

Videre er en hovedutfordring at dersom et område inkluderes i TFO, så vil disse områdene automatisk være tilgjengelige i alle senere runder. Områdene utvides, men innskrenkes ikke. I de ordinære nummererte rundene var tildelingen tidsbegrenset. Dette gjorde det relativt oversiktlig å gjøre helhetlige vurderinger av miljøforhold da rammene for virksomheten var kjent i et gitt tidsperspektiv. I et TFO som er åpent i lang tid kan de miljømessige forholdene ha endret seg betraktelig fra åpning til operatører søker om boretillatelser, hvilket betyr at miljømyndighetene ikke nødvendigvis kan benytte relevant ny kunnskap som grunnlag for regulering. Vår vurdering er at dette vil ha uklare konsekvenser for miljørisiko ved igangsetting av aktivitet».

Konklusjon

Vår konklusjon relatert til de foreslåtte utvidelsene av TFO i 2025 er identisk med konklusjonen i 2024:

«Norsk Polarinstitut er kritisk til at tildeling av tillatelser til leting etter olje og gass i Barentshavet nå skal skje gjennom en TFO-ordning hvor de opprinnelige kriteriene for vurdering av hvorvidt områder kan sies å være modne ikke er kjent for andre etater enn de som tildeler.

Norsk Polarinstitutt syn er derfor, i samsvar med hva vi konkluderte med i 2023, at de fleste av de foreslåtte områdene bør forbli uåpnet inntil man har på plass transparente ordninger som gir tillit til at områder med status som TFO utvikles med akseptabel risiko sårbare miljøforhold.

Norsk Polarinstitutt viser til tidligere høringsuttalelser og mener fortsatt at TFO-ordningen ikke er egnet til å utvikle videre petroleumsaktivitet på en miljøforsvarlig måte i sin nåværende form».

Med vennlig hilsen

Evy Jørgensen
avdelingsdirektør

Kristin Storvik
seksjonsleder